

Asylrett:

Sentrale temaer i norsk asylrett

Øyvind Dybvik Øyen

- Redaktør og medforfatter av *Lærebok i utlendingsrett*
- Seniorrådgiver i Utlendingsnemnda
- Epost: oyvinddybvikoyen@gmail.com

1

- (1) Sur place-aktivitet i Norge
- (2) Konvertering til kristendom
- (3) Tilbakekall av asyltillatelse

2

(1) Sur place-aktivitet i Norge

(2) Konvertering til kristendom

(3) Tilbakekall av asyltillatelse

3

(1) Sur place-aktivitet

4

Flyktning «sur place»

(Réfugié sur place)

Sur place = fr. «på stedet»

= Flyktning på stedet (i Norge)

5

Flyktning «sur place» (i Norge):

a) Objektiv sur place = hendelser i hjemlandet

(f.eks. krig eller statskupp)

b) Subjektiv sur place = egne handlinger

(f.eks. politisk eller religiøs aktivitet)

6

Flyktning «sur place» (i Norge):

a) **Objektiv sur place** = hendelser i hjemlandet

(f.eks. krig eller statskupp)

b) **Subjektiv sur place** = egne handlinger

(f.eks. politisk eller religiøs aktivitet)

7

Subjektiv sur place

= søkerens **handling** etter utreisen (i Norge)

- eks. politisk eller religiøs aktivitet i Norge

8

Eksempler:

- Demonstrasjoner, politiske appeller, avisartikler, konvertering, kristne møter, Facebook, Twitter, YouTube, Blogg, skilsmisse, barn utenfor ekteskap, vestlige livsstil i Norge (osv)

9

* Flyktningkonvensjonen (1951)

* Fremmedloven (1956)

* Utlendingsloven (1988)

= ingen regler om sur place

10

- Forvaltningspraksis (til 2008)
 - Objektiv sur place = asyl
 - Subjektiv sur place = opphold på humanitært grunnlag
 - *«Bro-teorien» = asyl
 - (Bro-teori: aktivitet i Norge naturlig fortsettelse av aktivitet i hjemlandet)

11

Ot. prp. nr. 75 (2006-2007) side 99:

«I norsk praksis har det vært gitt anerkjennelse som flyktning og gitt asylstatus ved objektiv sur place og ved subjektiv sur place hvor aktiviteten i utlandet er en naturlig forlengelse fra aktiviteter i hjemlandet. Ved andre tilfeller av subjektiv sur place har det ikke vært innvilget asylstatus, men vern etter utlendingsloven § 15 første ledd om søkeren har risikert forfølgelse ved retur.»

12

Ny bestemmelse om sur place:

Utlendingsloven 2008

§ 28 fjerde ledd

13

Utlendingsloven § 28 fjerde ledd:

«Søkeren skal som hovedregel anerkjennes som flyktning etter første ledd også når beskyttelsesbehovet har oppstått etter at søkeren forlot hjemlandet, og skyldes søkerens egne handlinger. Ved vurderingen av om det skal gjøres unntak fra hovedregelen, skal det særlig legges vekt på om [...] det fremstår som mest sannsynlig at det hovedsakelige formålet med handlingene har vært å oppnå oppholdstillatelse.»

14

Ot. prp. nr. 75 (2006-2007) side 100:

«Departementet mener at det avgjørende ved anerkjennelse som flyktning [...] i Norge må være at det på vedtakstidspunktet foreligger et beskyttelsesbehov, ikke når dette behovet oppstod. ... Dette innebærer en noe romsligere [flyktningstatusvurdering] enn etter dagens utlendingslov...»

15

Subjektiv sur place = flyktningstatus

(Ingen «bro-teori»)

- **Spørsmålet:** Risikerer søkeren forfølgelse ved retur til hjemlandet på grunn av sine handlinger i Norge?

16

...Demonstrasjoner, appeller, avisartikler, konvertering, kristne møter, Facebook, Twitter, YouTube, Blogg, skilsmisse, barn utenfor ekteskapet, vestlig livsstil (osv)...

17

Stort potensiale & mange saker

- Særlig Iran, Etiopia og Eritrea (politisk aktivitet)
- Naturlig at mange er aktive og engasjerte

18

Forfølgerens oppfatning avgjørende

= Den faktiske risikoen

- Utlendingsloven § 30 annet ledd: «forfølgeren mener at søkeren har kjennetegnet eller oppfatningen.»

19

Vanskelige risikovurderinger

United Kingdom, Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber), *AB and Others (internet activity – state of evidence) Iran* [2015] side 77 flg.:

466. It is very difficult to establish any kind of clear picture about the risks consequent on blogging activities in Iran. ...

...

469. Overall it is very difficult to make any sensible findings about anything that converts a technical possibility of something being discovered into a real risk of it being discovered....

20

Hva med misbruk?

21

Misbruk

= Ikke flyktning eller asyl

22

Utlendingsloven § 28 fjerde ledd

«...det fremstår som mest sannsynlig at det hovedsakelige formålet med handlingene har vært å oppnå oppholdstillatelse.»

= Ikke flyktningstatus

23

Ot. prp. nr. 75 (2006-2007) side 100:

«...[D]et må være rom for å nekte flyktningstatus dersom [...] det fremstår som mest sannsynlig at det hovedsaklige formålet med handlingene har vært å oppnå oppholdstillatelse. [Flyktninginstituttet skal gi beskyttelse til personer med genuint beskyttelsesbehov, og ikke gi fordeler til personer som kun har vært motivert av et ønske om å oppnå opphold i Norge.](#)»

24

Konsekvenser

- Ikke flyktningstatus eller asyl, jf. § 28 (4)
- Absolutt vern mot utsendelse, jf. § 73 (2)
- Begrenset tillatelse etter § 74, jf. utf. § 15-2 flg. (evn. § 38)
 - * 6 mnd av gangen (fornyas så lenge returvern)
 - * Ikke permanent oppholdstillatelse eller familieinnvandring
 - * Bortfall ved reise fra Norge

25

Hvordan tolkes unntaket i § 28 (4)?

«...det fremstår som mest sannsynlig at det hovedsakelige formålet med handlingene har vært å oppnå oppholdstillatelse»

26

Utlendingsloven § 28 fjerde ledd

- «**mest sannsynlig**» = alminnelig sannsynlighetsovervekt
- «**det hovedsakelige formålet**» = ikke det eneste motivet, men mest sentrale blant andre motiv
- «**har vært**» = motivet på tidspunktet for handlingene som har medført beskyttelsesbehovet
- «**fremstår som**» = objektiv vurdering av søkerens forklaring og andre ytre omstendigheter

Kilder:

* Rettspraksis: LB-2018-67404 (28. mai 2021), LB-2015-156827 (6. mai 2016), LB-2015-82716 (14. september 2015), LB-2014-89067 (10. mars 2015) og LB-2013-163116 (11.09.2014)

* Forvaltningspraksis: Utlendingsnemndas praksisnotat: «Sur place: Unntak i misbrukstilfeller» (16.12.2020)

27

Misbruk

= **mest sannsynlig at hovedformålet har vært å få opphold i Norge**

- Naturlig at mange vil starte/øke aktivitet i Norge hvor det er trygt
- Naturlig at man har et ønske om opphold

Sentrale momenter i praksis:

- * Søkeren mangler kunnskap og refleksjon
- * Søkeren har en påfallende sterk profilering
- * Søkeren starter sin aktivitet relativt sent, gjerne etter avslag
- * Søkeren øker og tilpasser sin aktivitet og synlighet i takt med avslag
- * Søkeren har gitt opplysninger som ikke anses troverdige
- * Søkeren har foretatt andre handlinger som tilsier at hovedmotivet er å få tillatelse

28

Se nærmere:

- **UNEs praksisnotat:** Sur place: Unntak i misbrukstilfeller (16.12.2020)
(www.une.no/kildesamling)
- **LB-2018-67404 (28. mai 2021):** Iransk kurder, politisk aktivitet for partiet «Komala» i Iran og Irak (løpesedler, våpentrening m.m), fortsatt politisk aktivitet i Norge i den norske delen av partiet (demonstrasjoner, flaggbrenning m.m.) og i partiet Rødt – reelt politisk engasjement, ikke misbruk = UNEs vedtak ugyldig

29

Kan Norge nekte å gi flyktningstatus i misbrukstilfeller? Er det i strid med flyktningkonvensjonen?

- Høyesteretts dom 17. mars 2017 (HR-2017-569-A): Nei, unntaket i § 28 fjerde ledd er ikke i strid med flyktningkonvensjonen

30

Høyesterett dom 17. mars 2017 (HR-2017-569-A):

(45) Flyktningkonvensjonen artikkel 1 A (2) har ingen direkte regulering av tilfelle der forfølgelsesgrunnlaget skyldes handlinger i utlandet som hovedsakelig er foretatt for å oppnå asyl. Men etter mitt syn er det nærliggende å forstå bestemmelsen slik at den ikke omfatter dette. Jeg viser til at flyktningbegrepet etter konvensjonen er reservert for den som risikerer forfølgelse *på grunn av* politisk aktivitet eller lignende. Høyesterett har tidligere slått fast at formålet med konvensjonen er å «beskytte de som har behov for det, mot forfølgelse på grunn av forhold ved deres person som er så grunnleggende at de ikke kan eller ikke kan forventes å ville oppgi dem»... Dette er mindre treffende for tilfelle hvor den hovedsakelige motivasjonen for aktiviteten er et ønske om opphold.

31

Høyesterett dom 17. mars 2017 (HR-2017-569-A):

(64) Det følger av gjennomgangen så langt at ordlyden i flyktningkonvensjonen ikke løser tolkningsspørsmålet som vår sak gjelder, men at bestemmelsens forhistorie og opprinnelige tidsbegrensning taler for at misbrukstilfellene ikke var omfattet av artikkel 1 A (2). Høyesterett har tidligere slått fast at subjektiv sur place ikke gir rett til flyktningstatus etter norsk rett. Heller ikke kan lovgiver i Norge eller i EU ha ansett en slik misbruksbegrensning som folkerettsstridig. På denne bakgrunn er det etter mitt syn i utgangspunktet nokså klart at misbruksregelen i § 28 fjerde ledd ikke støter an mot flyktningkonvensjonen.

32

Oppsummering – subjektiv sur place:

- Søkerens handlinger i Norge (demonstrasjoner, sosiale medier osv)
- Ny bestemmelse i utlendingsloven 2008 § 28 fjerde ledd
 - Flyktningstatus og asyl
 - Misbruk: Hovedformålet er å få asyl i Norge - Begrenset tillatelse
- Vanskelige vurderinger

33

(1) Sur place-aktivitet i Norge

(2) Konvertering til kristendom

(3) Tilbakekall av asyltillatelse

34

(2) Konvertering til kristendommen

35

Forfølgelse på grunnlag av religion
= rett til flyktningstatus og asyl

36

Flyktning - § 28 første ledd bokstav (a)

«har en **velbegrunnet frykt for forfølgelse** på grunn av etnisitet, avstamning, hudfarge, **religion**, nasjonalitet, medlemskap i en spesiell sosial gruppe eller på grunn av politisk oppfatning, og [kan derfor ikke] påberope seg sitt hjemlands beskyttelse»

37

- Vil konvertering til kristendom gi søkeren en velbegrunnet frykt for forfølgelse?
- Konvertering fra islam til kristendom – ofte i Norge
- Asylsøkere fra Iran og Afghanistan

38

- **Bevisvurdering:**

- Har søkeren rent faktisk konvertert til kristendommen?

- **Risikovurdering:**

- Risikerer søkeren forfølgelse på grunn av konverteringen?
(«velbegrunnet frykt for forfølgelse»)

39

Bevisvurderingen i konvertittsaker

- Er konverteringen reell?

40

- Fri og helhetlig bevisvurdering
 - Ot.prp. nr. 75 (2006-2007) side 88 og 414
- Avdempet beviskrav - «noenlunde sannsynlig» (ikke mest sannsynlig)
 - Ot. prp. nr. 75 side 414 og Rt. 2011 side 1481 avsnitt 45
 - forutsetter at søkeren har medvirket til å opplyse sitt asylgrunnlag så langt det er rimelig og mulig, jf. Rt. 2011 side 1481 avsnitt 45 og HR-2021-1209-A avsnitt 69
- Afghanistan-saker: Reell konvertering gir rett til asyl

41

Ot.prp. nr. 75 (2006-2007) s. 414:

”Risikerer søkeren å bli utsatt for forfølgelse ved retur hvis anførselene i saken legges til grunn, kreves det ikke sannsynlighetsovervekt for at søkerens forklaring er riktig. Anførselene må likevel fremstå som noenlunde sannsynlige.”

42

Rt. 2011 s. 1481 avsnitt 45:

«Ved vurderingen av om det foreligger en reell fare for forfølgelse, skal asylforklaringen legges til grunn så langt den fremstår som noenlunde sannsynlig, og søkeren selv har medvirket til å opplyse saken så langt det er rimelig og mulig.»

43

Sentrale momenter:

- Refleksjon rundt konverteringen
- Kunnskap om kristendommen
- Religiøs aktivitet
- Uttalelser fra prester, menigheter og andre vitner
- Tidspunkt for dåp og opplæring
- Generelle troverdighet
- Selvmotsigelser, uklarheter, utelatelser, motstrid, tilpasninger osv

44

Høyesteretts dom 3. juni 2021

(HR-2021-1209-A) «Kirkeasylsaken»

45

- Afghansk ektepar med barn søkte om asyl i Norge.
- Asylgrunnlag: Hun skulle tvangsgiftes med en eldre mann.
- UDI og UNE (og senere tingrett og lagmannsrett): Det er ikke troverdig
- Nytt asylgrunnlag: Konvertering til kristendommen i Norge
- UNE: Det er ikke troverdig
- Oslo tingrett: Det er ikke troverdig
- Borgarting lagmannsrett (2-1): Det er ikke troverdig
- Høyesterett (3-2): Det er ikke troverdig

46

- Høyesterett: Staten medhold
- Generelle utgangspunkter (enstemmig)
- Den konkrete vurderingen (dissens 3-2)

47

De generelle utgangspunktene

48

Om beviskravet i asylsaker

- I asylsaker er det et senket beviskrav («noenlunde sannsynlig»)(63)
 - Det forutsetter at søkeren har medvirket til å opplyse asylgrunnlaget (66-69)
 - Det **forutsetter ikke at søkeren er generelt troverdig** (68)
- Dette beviskravet gjelder også for konvertering i Norge (71)
- For andre sur place handlinger må beviskravet vurderes konkret (70)

«70...Hvorvidt utlendingsmyndighetene da kan falle tilbake på det alminnelige overvektsprinsippet, må bero på en konkret vurdering, der det særlig må legges vekt på asylsøkerens faktiske muligheter for å føre bevis, men også på hvor alvorlige konsekvensene av en uriktig dom vil være.»

49

Om konvertering

- Vanskelig vurdering. Konvertering kan arte seg ulikt (74)
- Grundig vurdering: egeninteresse + UNHCR anbefaling (75)
- Det grunnleggende spørsmålet er om søkeren vil bli forfulgt ved retur.
Det må derfor vurderes om konverteringen vil bli opprettholdt på en slik måte at det vil være velbegrunnet fare for forfølgelse (76)

50

- Fri og helhetlig bevisbedømmelse, søkerens forklaring (77)
- Vanlige momenter i en troverdighetsvurdering (77)
- Refleksjon - ut fra søkerens forutsetninger (78)
- Generelle troverdighet - også andre asylgrunnlag (79)
- Stor migrasjonsvilje og profesjonelle smuglere et «bakteppe»?

51

Høyesteretts dom, avsnitt 81:

«Siden UNE ikke har trukket frem disse forholdene i sin bevisvurdering, er det ikke nødvendig å ta stilling til denne anførselen. Jeg vil likevel bemerke at det ligger i all bevisbedømmelse at man må bygge på etablerte erfaringssetninger. Handlingsmønsteret til grupper av asylsøkere er ikke noe unntak. ... En annen sak er at det bør utvises en viss forsiktighet med å trekke slutninger om og fra slike mønstre dersom de kan tale i søkerens disfavør. ...»

52

- Søkerens religiøse handlinger (dåp, deltakelse i gudstjenester, menighetsarbeid osv.) kan tillegges vekt, men er ikke uten videre avgjørende og må ses i sammenheng med asylsøkerens forklaring og de øvrige bevisene i saken (82)

53

Høyesteretts dom, avsnitt 82:

«Asylsøkerens ytre adferd kan kaste lys over vedkommendes indre overbevisning. Særlig gjelder dette deltakelse i menighetsarbeid og religiøse handlinger, slik som gudstjenester, nattverd og forkynnelse. Ikke minst vil det forhold at asylsøkeren lar seg døpe, kunne bære bud om at konverteringen er reell. Da slike handlinger åpenbart også kan være strategisk motiverte, vil de imidlertid ikke i seg selv uten videre være avgjørende. Handlingene må ses i sammenheng med asylsøkerens forklaring og bevisene ellers. ...»

54

- Vitneerklæringer må etter omstendighetene kunne tillegges vekt, men de kan også være farget av et naturlig ønske om å ville søkeren vel, særlig hvis de står hverandre nær.

55

Høyesteretts dom, avsnitt 83:

«Ikke sjelden vil asylsøkeren vise til forklaringer fra personer som bekrefter at det har funnet sted en konvertering. Slike utsagn må etter omstendighetene kunne tillegges vekt, men de kan også være farget av et naturlig ønske om å ville søkeren vel. Særlig vil det siste kunne være tilfellet for vitner som står asylsøkeren nær. I så måte skiller ikke vurderingen i konvertittsaker seg fra det som gjelder ved all bevisbedømmelse.»

56

- Presters vitnemål:

- Uttalelser om religionsfaglige spørsmål har «betydelig vekt».
- Uttalelser om konverteringen kan «kaste lys over saken» og kan etter omstendighetene bli avgjørende for utfallet.
- Men nære relasjoner + basert på søkerens opplysninger
- Vanskelig å angi vekt – må vurderes konkret.
- Jo mindre troverdig forklaring, jo mer skal til for at vitnemål blir avgjørende

57

Høyesteretts dom:

(84) I en særlig stilling står uttalelser fra prester i Den norske kirke og fra andre med religionsfaglig kompetanse. Dersom uttalelser fra slike personer gjelder religionsfaglige spørsmål, må de tillegges betydelig vekt. [...] Gjennom den religionsfaglige kompetansen prestene besitter, og den erfaring de har med mennesker som gjennomgår religiøse forandringer, er det klart at slike vitneprov vil kunne kaste lys over saken. [...] Etter omstendighetene vil derfor presters vitneprov kunne bekrefte asylsøkerens forklaring – og derved være avgjørende for sakens utfall. Samtidig er det ikke til å komme bort fra at også prester vil kunne bli påvirket av å ha en nær relasjon til de personene saken gjelder, og at dette kan påvirke deres syn på saken. Det må dessuten tas hensyn til at prester som regel bare vil være kjent med sakens faktum gjennom de opplysningene de har fått fra asylsøkeren eller representanter for denne, og at de derfor normalt ikke vil ha det brede bildet som utlendingsmyndighetene har.

58

(85) Utover dette er det vanskelig å gi eksakte anvisninger på hvilken vekt presters vitneprov skal tillegges. Det må nødvendigvis bero på en konkret vurdering. Utgangspunktet for bevisbedømmelsen vil være troverdigheten av asylsøkerens forklaring. Jo svakere den er, jo mer skal det til før vitneforklaringer blir avgjørende. Dette gjelder også for forklaringer fra prester og andre med religionsfaglig bakgrunn.

59

Oppsummering

– Bevisvurderingen i konvertittsaker:

- Er det noenlunde sannsynlig at søkeren har konvertert til kristendommen?
- Helhetligvurdering: refleksjon, kunnskap, aktivitet, tidspunkt, vitneerklæringer, generell troverdighet (osv.) - i tråd med Høyesteretts dom
- Særlig på spissen i Afghanistan-saker

60

Risikovurderingen i konvertittsaker

- Risikerer man forfølgelse?

61

- Spørsmål om søkeren risikerer forfølgelse ved retur på grunn av konverteringen
- Fremtidsrettet vurdering
- Velbegrunnet frykt = Reell fare for forfølgelse – betydelig lavere krav til sannsynlighet enn 50%, jf. Ot. prp. nr. 75 s. 88 og 414
- Afghanistan: Ja, reell fare for alle konvertitter
- Andre land: Konkret vurdering (ofte – kristen aktivitet og posisjon)

62

- Konkret fremtidsrettet vurdering (eks. Iran)
- Spm: Hvordan utøve sin religion ved retur til hjemlandet?
- Konkret sannsynlighetsvurdering av hva søkeren faktisk kommer til å gjøre (bl.a. ut fra aktivitet og overbevisning i Norge) og ikke normativ vurdering av hva han bør gjøre for å unngå forfølgelse.
- Ingen diskresjon/lav profil

63

Oppsummering

- Risikovurderingen i konvertittsaker

- Spørsmål om søkeren risikerer forfølgelse ved retur
- Fremtidsrettet vurdering
- Velbegrunnet frykt = Reell fare – betydelig lavere enn 50%
- Ingen diskresjon

64

Se nærmere:

UDIs interne retningslinjer i asylsaker:

- UDI 2020-001 Konvertering som grunnlag for beskyttelse
- UDI 2020-006 Bevis- og troverdighetsvurderinger

Justisdepartementets rundskriv til UDI i asylsaker:

- Rundskriv G-36/2020 Retningslinjer for behandling av asylsaker hvor det anføres frykt for forfølgelse på grunn av religion
(www.udiregelverk.no)

UNEs praksisnotat

- Forfølgelse på grunnlag av religion (2021)
(www.une.no/kildesamling)

65

- (1) Sur place-aktivitet i Norge
- (2) Konvertering til kristendom
- (3) Tilbakekall av asyltillatelse

66

(3) Tilbakekall av asyltillatelser

67

Grunnlag for tilbakekall:

- 1) Opphør av flyktningstatus § 37
- 2) Uriktige opplysninger § 63

68

Grunnlag for tilbakekall:

1) Opphør av flyktningstatus § 37

2) Uriktige opplysninger § 63

69

Opphør av flyktningstatus § 37

70

Utlendingsloven § 37 første ledd bokstav (e):

«ikke lenger kan nekte å nyte godt av beskyttelse fra det landet utlendingen er borger av, fordi de forholdene som førte til at utlendingen ble anerkjent som flyktning...ikke lenger er til stede»

- Bygger på flyktningkonvensjonen artikkel 1 C (5)

71

§ 37 første ledd bokstav (e):

= Behovet for beskyttelse opphører

- Rt. 2010 s. 858: endringer i hjemlandet eller personlige forhold

- HR-2018-572-A (23. mars 2018): vesentlige og stabile endringer

72

Høyesteretts dom 23. mars 2018 (HR-2018-572-A)

(39) ...[D]et må ha skjedd en endring som er **så vesentlig at beskyttelse igjen kan oppnås i hjemlandet**. Men etter min mening er det også nærliggende å forstå vilkåret slik at den endringen som har skjedd, må ha **stabilisert seg i rimelig grad**, slik at utlendingen, som har innrettet seg på opphold i Norge, ikke utsettes for retur til en tilværelse som lett kan ende i ny flukt og krav på flyktningstatus. I Rt-2010-858 avsnitt 42 er vilkåret uttrykt slik: «Det er anerkjent at endringer i hjemlandet – for å ivareta flyktnings behov for innrettelse – må være av en **viss styrke og varighet** før tilbakekall kan skje.»

(40) Jeg kan ikke se at formuleringen om at endringen må være "av en viss styrke og varighet" reelt sett har et annet innhold enn at endringen må være "**vesentlig og stabil**".

73

Høyesteretts dom 3. februar 2021 (HR-2021-203-A)

(43) Det er et vilkår for opphør at de aktuelle endringene er av en viss styrke og varighet. I Rt-2010-858 avsnitt 42 uttaler førstvoterende at det må gjelde «sikkerhetsmarginer for endringer av personlige forhold». Jeg viser også til HR-2018-572-A avsnitt 38–40, hvor førstvoterende gir uttrykk for at det ikke var feil av lagmannsretten å oppstille et krav om en «**vesentlig og stabil**» endring av forholdene på hjemstedet.

...

(51) ... Som jeg har vært inne på, må det kreves sikkerhetsmarginer ved endringer i personlige forhold, se Rt-2010-858 avsnitt 42. Jeg minner også om det jeg har referert fra HR-2018-572-A avsnitt 38–40 om **vesentlig og stabil endring**. ...

74

Høysteretts dom 3. februar 2021(HR-2021-203-A):

- Ja, man kan henwise til internflukt ved opphør

Ny problemstilling:

- Er det et krav om vesentlige og stabile endringer for opphør når flyktningen har begått kriminelle handlinger og skal utvises?

75

Se nærmere:

Justisdepartementets rundskriv til UDI i asylsaker:

- Rundskriv GI-15/2020, *Revidert instruks om opphør og tilbakekall av flyktningstatus og oppholdstillatelse når beskyttelsesbehovet er bortfalt, jf. utlendingsloven § 37 første ledd bokstav e og f* (18.12.2020) - www.udiregelverk.no

76

To grunnlag for tilbakekall:

1) Opphør av flyktningstatus § 37

2) Uriktige opplysninger § 63

77

Uriktige opplysninger § 63

78

Utlendingsloven § 63 første ledd

«Midlertidig og permanent oppholdstillatelse kan tilbakekalles dersom utlendingen **mot bedre vitende har gitt uriktige opplysninger eller fortiet forhold** av **vesentlig betydning for vedtaket**, eller dersom det **for øvrig følger av alminnelige forvaltningsrettslige regler. ...»**

79

(1) Svikalternativet

Utlendingsloven § 63 første ledd

«Midlertidig og permanent oppholdstillatelse kan tilbakekalles dersom utlendingen **mot bedre vitende har gitt uriktige opplysninger eller fortiet forhold** av **vesentlig betydning for vedtaket**, eller dersom det **for øvrig følger av alminnelige forvaltningsrettslige regler. ...»**

80

- Beviskravet er alminnelig sannsynlighetsovervekt.

Den stiplede rammen
viser plassering og størrelse på
videoen av foreleser – så plasser
teksten din utenfor rammen

(1) Gitt uriktige opplysninger eller fortiet forhold

(2) Mot bedre vitende: Søkeren visste eller burde ha visst at opplysningene vedkommende ga var uriktige. Hvis han trodde at de var riktige, men det senere viser seg at de var uriktige, er de ikke gitt «mot bedre vitende».

(3) «Av vesentlig betydning for vedtaket»: Det er ikke et krav at opplysningene har vært avgjørende for resultatet i saken. Opplysninger om identitet er alltid av vesentlig betydning for et vedtak om tillatelse i Norge.

81

(2) Ugyldighet

Utlendingsloven § 63 første ledd

«Midlertidig og permanent oppholdstillatelse kan tilbakekalles dersom utlendingen mot bedre vitende har gitt uriktige opplysninger eller fortiet forhold av vesentlig betydning for vedtaket, eller dersom **det for øvrig følger av alminnelige forvaltningsrettslige regler....»**

82

Særlig forvaltningsloven § 35 (1)(c):

- «vedtaket må anses ugyldig»

Høyesteretts dom 27. september 2016 (HR-2016-2017-A) (4-1 dissens):

- Det er ikke krav om ond tro

83

Høyesteretts dom 27. september 2016 (HR-2016-2017-A)

52) Oppsummeringsvis er det enkelte holdepunkter for at svikalternativet i utlendingsloven § 63 er ment å gi en uttømmende regulering av adgangen til å tilbakekalle vedtak som bygger på uriktige faktiske opplysninger. Ikke minst gjelder det departementets uttalelse på side 199-200 i Ot.prp.nr.46 (1986–1987), som jeg har sitert og omtalt. Når jeg ikke kan legge avgjørende vekt på disse holdepunktene ved tolkingen, er det først og fremst fordi ordlyden og andre forarbeidsuttalelser trekker klart i retning av at omgjøringsadgangen etter forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c gjelder uavkortet. Et krav om at utlendingsmyndighetene måtte føre bevis for ond tro for å få tilbakekalt vedtak fattet med grunnlag i uriktige faktiske opplysninger, ville dessuten åpne for omgåelser av reglene om familiegjennforening. [Utlendingsloven § 63 må på denne bakgrunn forstås slik at den hjemler tilbakekall av vedtak som er ugyldige på grunn av et objektivt sett uriktig faktisk grunnlag, uavhengig av om utlendingen har opptrådt svikaktig.](#)

84

Høyesteretts dom 27. september 2016 (HR-2016-2017-A)

34) En innvending kunne på dette punkt være at svikalternativet blir overflødig med en slik forståelse av bestemmelsen – vedtak som bygger på svikaktige opplysninger kan jo også omgjøres etter forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c. Denne innvendingen kan imidlertid etter mitt syn ikke være avgjørende. Som jeg straks kommer tilbake til, synes svikalternativet å være tatt inn i lovteksten utelukkende av informasjonshensyn. Jeg mener etter dette at ankemotpartenes syn ikke har støtte i ordlyden.

85

Oppsummering – tilbakekall

- **Opphør av flyktningstatus § 37 (1)(e):** vesentlige og stabile endringer som gjør at man kan få beskyttelse i hjemlandet
- **Tilbakekall § 63:** Svik + ugyldighet pga. uriktige opplysninger

86

Takk for meg!